

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.

Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

A zuhanó presztizs.

A világhatalom borzalmi, az emberiség hova-tovább nehezedő sorsa, az elszaporodott ember földi bajainak problémái hivatnak életre a Népek Szövetségét.

Ennek a fórumnak nemzetek fölött, népek, országok, vizek, hegyek, vallások és hitok fölött kellene állania, mint igaz bírónak a pereskedők fölött, hogy pártatlan és igazságos ítéleteivel eloszlasson viharfelhőket, megelőzzön nagy emberi csapásokat, háborukat és a földi ember továbbtenyésztését és életét a glóbuson lehetővé tegye, biztossítsa.

Ennek kellett volna lennie, ezé kellett volna nőnie a Népek Szövetségének, ahogy azt nagy emberbarátok, érző és gondolkodó zsenik elképzelték.

És mi történt?!

A Népszövetség évente többször is összejött Genfben, a picike szabad országban: se szeri, se száma a háboru után lezajlott, viharzott üléseknek! — Szomorú rezignációval kell ma már megállapítanunk, hogy nagyon kevés eredmény születik ezen ülések nyomában.

Népek hite, bizalma megingóban, a csalódás, a kiábrándulás keserősége szánon.

Kitűnt, hogy a népek fóruma egy szürke érdekszövetség, hol Franciaország fujja a primet és a köréje és a Nagy-Ántánt köré csoportosult hatalmak saját gazdasági köreiket és népi érdekeit védelmezik rideg üzleti elzárkózottsággal, szivtelen realitással, merkántil kegyetlenséggel csupán.

De kitűnt az is, hogy egyetlen esetben sem mert határozatot hozni saját klikkje érdekei ellen még akkor sem, ha azt eminens emberi érdekek, népek egzisztenciája, nyomorgó tömegek élete, betevő falata, kárhozatra ítélt lelkek szenvedése követelte is tőle.

A nemzetek fölötti fórum ötöl-hatol, kertel, magyaráz, — csupán az igazságot nem keresi s csupán ítélni nem akar.

Szomorú rezignációval szemléljük a zuhanó presztizst, melynek sorsa mindnyájunkat husbavágóan érdekel.

Mussolini mondotta: a békeszerződések nem sirok.

Ugy látszik, hogy a népek hanyatló, erőtlenség fóruma, szövetsége csupán temetőpásztor ezek mellett a sirok mellett, hol elásva, eltemetve pihennek élőhalottak, még pinégő népmilliók, kik följjagatnak, segélyért kiáltanak onnan.

Népekszövetsége nem áll hivatása magaslatán s a csiriz, ami ma összetartja, egyedül az erőszak, a fegyver.

A megnyírbált, a kikezdett presztizs, a lehanyatló tekintély sirba fogja dönteni az intézményt magát is, mikor a temetőpásztor nélkül hagyott temető, a börtönőrök nélkül maradt kinzókamrák népe onnan énekelve sétálhat föl a napra s élheti a szabad levegőre teremtett ember szabad életét újra! G.

A tiszta és erős kéz

kezdi seperi és irtani a gyomot városkánk dsungeljében. Így mondják a befentesek s azt is, hogy mulasztások történtek, hogy felületesség romlasztotta le a város gazdasági alapját s vetették vissza a fejlődés útján. Reánk nézve felesleges idővesztés egy szebb jövőt biztosítani akaró munkahalmaz közepette keresni-kutatni, hogy az elmenteknek vagy az itt levőknek van és lesz igaza. Nekünk csak a tényeket szabad konstatálni.

A város uralmáért folyó harcban, mely mint tudvalevő, a liberális és nemzeti párt között folyt le, a választások alkalmával a magyar párt önálló listával igyekezett szintén beszólást nyerni a város ügyeibe, de kisebbségben maradván, csak külső és a lehetőség szerint objektív szereplője maradt a városházán s az akörül lefolyó eseményeknek. Így tehát a legminimálisabb felelősség nélkül, de elszomorodva látta, hogy a mi kis, szép jövőre hivatott városkánk hogy áll meg, s hogy fejlődik lassanként vissza egy olyan kor előretörtető áramlatában, mely a legkisebb községtől kezdve a milliós városokig, a haladást tüzte ki céljául.

A mindennapi élet ezer gondja és baja közepette, kisebbségi sorsunk terheinek deprimáló sulya alatt csak csendes rezignációval könyveltük el, hogy mennyire kihasználatlanul maradtak a város fejlődését biztosító konjunkturák s hogy mint lett urrá a város ügyeinek intézésében a gyenge kéz politika.

Kétségtelenül nehéz és felelősségteljes kötelességet vett magára az új városi tanács, mikor ilyen elhanyagolt helyzetben s ilyen általános gazdasági krízis idején vállalta magára azt a feladatot, hogy helyre hozza a múlt hibáit, hogy pótolja mulasztásait s hogy megadja lehetőségét egy életerős fejlődésnek.

A nemzeti pártnak taktikai hibája juttatta a mai, politikai árnyalatu városi tanácsot a város élére s a kisebbség-

nek le nem tagadható bizalmatlansága kísérte a beálló változást. Tehát kimondottan a város közvéleményének ellenére alakult meg és kezdte meg működését az új tanács. Ugy látszik azonban, hogy eljövendő működésük határozott célkitűzés programjával indult megvívni a külső és belső körülményekkel a harcot s az a körülmény, hogy eddigi ténykedésük nyomán a feltétlen akarásnak pár példáját láthattuk, már is eltompította az új tanáccsal szemben az ellenszenvet, főleg azok körében, akik a napi politikán felülemelkedve, az objektivitásnak szemüvegén keresztül nézik és keresik a város érdekeit.

Sokkal rövidebb ideje állanak az új tanács tagjai a város élén és sokkal nehezebb körülmények között vették át a város ügyeinek vezetését, semhogy afelett egy végleges és leszögezett kritikát gyakorolni már most módunkban állana. Programjuk sarkalatos pontja a város érdekeinek megvédése, a város vagyonának megőrzése s a lehetőségek szerint annak gyarapítása. — Vederemo! De ha az idők folyamán befogják tudni bizonyítani azt, hogy politikai színezetük dacára, lesz annyi erejük, hogy az országos politikát száműzve a városházáról, a város polgárait — kiknek testi és lelki épsége, gazdasági megerősödése érdekében kivétel nélkül kötelességük eljárni, — csak az embert fogják látni s nem fognak közöttük határokat és kategóriákat felállítani, akkor ténykedésük kifogja vivni a legszebb jutalmat, — a város polgárait elismerését és szeretetét.

A városházáról.

A városi tanács állandó választmánya e hónap 14-én tartott ülésén foglalkozott a vajdahunyadi vasgyár és a város között fennállott és a múlt év folyamán lejárt bérleti viszonytal. A vasgyár t. i. 30 éves bérszerződés alapján birta a városiól azt a területet, melyen az usztatott fa kitereléséhez szükséges gereb-berendezést tartotta fenn és ahol a leusztatott bükkfából szentet termelt volt. A régi tanács megújította a szerződést a vasgyárral évi 40.000 leu bérösszeg mellett s a szerződést felterjesztette a kormányhoz jóváhagyás végett. Eközben megalakult az új tanács, amely módját ejtette annak, hogy a miniszterium a szerződést jóvá ne hagyja s a várost a terület másképpen leendő értékesítésére utasítsa. Az új tanács most a szóban forgó területet mint kaszálót és legelőt értékesíti és amint az eddig elért eredmény mutatja, sikeresen. Elárverezték ugyanis a terület üftermését kaszálás céljára s ez 46.000

leu bevételt hozott s megmarad a nyári és őszi legeltetés a városi gazdáknak. Ez a több haszon azonban kanál víz egy csűr égésének eloltására. A kormánynak az az intézkedése, mely előbb a városi pótadókat eltörölve helyükbe a taxa-szedés dus jövedelmét engedélyezte, majd ezeket egy tollvonással máról-holnapra eltiltotta, odajuttatta most a várost, hogy legsürgősebb szükségleteinek költségeit sem képes idejében fedezni. Például még arra sincsen pénze, hogy az úgy-ahogy rendbehozott városi uszoda medencéjében a lépcsőket megújítsa, minek következménye, hogy az uszoda megnyílt, a közönség élvezné is, de méltán botránkozik meg a testi épséget veszélyeztető össze-vissza töredezett lépcső állapotán.

Két mozgókép-színházra adott engedélyt az állandó választmány a miniszteriumból kiszállott szakfelügyelő véleménye alapján. Egyik engedély a Schuleri Oszkár lakóházából átalakítás és toldás útján létesített helyiségre szól özv. Blagané javára, a másik a Transsylvania szálló nagytermére Baciú helybeli kereskedő javára.

Miről irnak legtöbbet a lapok?

Nobile tábornok és társait egy nagy jég-tömbön hajtja nyugat felé a tenger áramlása. Már negyedik hete koncentráldik a világ figyelme az örök hó és jég hazájába sanyilódókra, már negyedik hete indul, készülődik a világ minden részéből az expedíciók tömege megmentésükre, minden ujság fő helyén velük foglalkozik, a rádió naponként ad híradást róluk s Nobile tábornok és társainak hidegtől és nélkülözésektől szenvedő kis csapata már rezignált reménytelenséggel hallgatja a rádióon keresztül, hogy mennyi jószándék küzd megmentésükért. A jószándékot folyton hallják, de fáradt tekintetük, mely folyton az eget kémleli s a végtelen tengert kutatja, nem látja feltűnni a kóválygó hófellegek között a gépmadarat, s a tenger hullámos hátán — a mentőhajót. Segélykérő szavuk egyre halkul, rádiójuk mind ritkábban szólal meg s a lelket dermedtő északi szél egyre hajtja az ingó jégtáblán észak ismeretlen homába — a végpusztulásba, a déli égőv bátor martirjait.

*

Beköszöntött a hivatalos nyár is, de eddig alig pár elszórt meleg nap jelezte csak ittlétét. Sötét fellegek kergetőznek az égen, méhükben pusztító villámok s mindent megsemmisítő jégesők fenyegetik a földet. Ma itt, holnap ott, de minden nap valahol. Átokként verik a földet, törik széjjel szorgalmas, fáradt emberek szép reménységét, a mindennapi kenyér aranyba szökülő ringó buzatábláit. Vészes orkánok kapnak fel sebes paripáikra s gázolják, pusztítják az emberek fészket, néhol kísértetiesen mozog a föld, máshol mérhetetlen vizek agyagos színű piszkos hullámai nyomán kél keserves sirás az emberek ajkán. Hetek, hónapok óta minden nap valahol gyász és szomorúság köszönt be hivatalan vendégül. Mérhetetlen károk és nagy nyomorúságokkal telt tavasza és nyara van a földnek. Vajjon bűnösök bűnhődnek vagy csak új martirok teremődnek nyomán?

*

Néha milliós városok köregetegében, néha békés tanyáknak akácellatos, csendes elhagyottságában születik meg most mind gyakrabban, szinte naponta egy-egy családirtásnak megdöbbentő véres tragédiája. Ádáz, diadalmi táncát járja a Nyomor. Szomoru áldozatul már nem elégszik meg az egyessel, gyilkoló

fegyverét az apának, az anyának nyújtja, a borzalomnak minden erejével megerősíti a szülők lelkét s ártatlan gyermekek félelmes megdöbbenéssel fogadják szüleik kezéből a legrettenetesebb ajándékot: a — Halált. Rettenetes lehet az út, melyet az Apa vagy az Anya eddig megtesz. Rettenetes lehet belátni, hogy reménytelenségre születünk, de milyen lélekmarcangolóan fájdalmas lehet a szülőre nézve megejteni az ítéletet, hogy reménytelenségre szült: kacagó, nevető, mindenről semmit sem sejtő, parányi életet. A nyomornak semmi nem rettenetes. Ott ül a küszöbön és vár. S az áldozatok jönnek csendben, s megalkuvással fogadják kezéből szenvedéseik megváltását: a — Halált.

—b—

LEVELEZÉS.

Mélyen tisztel Nagyságos Asszony!

Bocsánatot kérek, hogy bocsánatkéréssel kezdem és bocsásson meg, hogy a tollam hegyére veszem, de higgye el szerény tisztelőjének, hogy ez kevésbé árt Önnek — mintha teszem fel valamelyik barátnője a nyelve hegyére venné. Ami a tollamból kikivánczol nem mondhatom el személyesen, mert másnap még az autó tülkök korusa is megrálgalmazná Önt. — hiszen egy félóráig beszélgettünk.

Most, hogy városukat az a megtiszteltetés érte, hogy a lovagias nemzet egyik amazonja stíl szerűen lovon elindult a világba — no nem mondom, hogy éppen Szászvárost látni — és nálunk a diszes fogadtatás ellenértékeképpen megpihent, kivonult a város zöme és köztük kedves férjeura is. Nem venném a a lelkemre, ha családi vizályt okoznék Önök között, de a történelmi hűség megkívánja.

Kedves férje miután szakértőleg végig kopogtatta szemével a kedves jövevényt, este emigy fuvolázott borizú baritonján:

— Öltözz asszony, ma este kávéházba megyünk.

Ne is tagadja Asszonyom boldoggá tette e szokatlan figyelmesség. És miközben nagy gondal puderezte magát a hiusága hizelgően dörobolt fülecskéibe:

— Szép vagy, a legszebb asszony a városba. Ugy látszik urad rájött, hogy micsoda értéket bir benned és most ezentul vinni fog szórakozni. Megjött a jobbik esze. (Nono!)

Pezsgett az élet a piactéren, a kávéház zsufolva, a cigány igyekszik, pincér talpal, pohár csendül és Ön szépségében eltelve, azzal a kéjes, kellemetlenül kellemes csiklandozó érzéssel, hogy férfi szemek fogják csókolni, irigy asszony szemek fogják szurni — ami ugye még kellemesebb — mondom ilyen érzés keveréssel öntudatos szívében belebegett. De megérezte asszonyi ösztönnel, hogy az összesugás elmarad a háta mögött és hogy itt valami nincs rendjén. Kárba veszett a hódító gummimosoly és belémarkolt a szívébe a rivális jelenléte, összerombolva előre kiszinezett sikerét. Én megértem Asszonyom az ön fájdalmát, hallatlan igazán, hogy elmulasztották a jelenlévők, igazán kecses bevonulását tetszés morajjal kíséni és ha vizasztalás lenne, ugy igazán örülnék neki: t. i. én figyeltem Önt. Ne ráncolja naponta gondosan lemasszirozott hófehér homlokát...

És hogy figyeltem, beláttam e mondás mélyen szántó voltát: a nő legnagyobb ellensége a nő. Nagyságos asszony ön féltékeny lett egész asszonyiságával, minden idegszállával haragudott, irigyelte e hozzánk csöppent idegent, aki boldogan sütkérezett a népszerűség szalma lángjának melegében. No

de ez nem lett volna hiba. A hiba ott van — oh bocsásson meg, — hogy Ön nem tette magáévá a szellemes „Alpha“ írását az önuralomról. Kár, Ön bájos teremtés valóban, de mikor szépen ivelt szemöldökét haragosan összerántja és ajkai körül egy — a mo-zilepedőről mintázott gunymosolyba torzulnak — akkor egyenesen csunya. De mivel ezzel nem vélte tiltakozását az udvarias tömjénezés ellen kifejezésre juttatni kellő mértékben, hát igazi asszonyos könnyelműséggel belegázolt a másik erénybe. Nagyságos asszony ugy-e elpirul és belátja, hogy ez felesleges volt, ruházza csak ezt a férfiakra.

És mikor a füléhez csapodott a szomszéd asztaltól a lelkesülés:

— Jaj de szép fogai vannak...

... akkor Ön Asszonyom fogai között sziszegve kipréselte ledorongoló véleményét:

— Lófogak!

Nagyságos Asszony könyörgöm ne legyen cinikus. Mert az aki mindennek, mindenkinek csak az árát tudja — és értékét, emberi szívvvel mért értékét fel nem akarja fogni, — az cinikus. Nem illik Önhöz e hangnem.

Látja Asszonyom, ha Ön nem a hiuságára hallgat, akkor Ön elismeri, hogy a sportlady igazán rokonszenves megjelenése — és akkor nem romlik el az estélye. Ki tudja hol lovagol a derék amazon — kalapot le, szélpárna nélkül — és így Ön továbbra is osztatlan bámulatot fog aratni, ha a megjelenésével boldogít. Csak egy pár órára lett megrovidítve feltűnése és hangsúlyozom jogos hódítani igyekvése. De ha szerepelni óhajt, ugy lovagoljon végig a városon és mig riválisáról ma már nem beszélnek, (no nem az Ön lesújtó véleményei folytán.) ha Ön megfogadja tanácsomat, hónapok mulva is Önről fognak csámcsogni a városban.

Amennyiben őszinte szavaim kellemetlenül érintették, ugy ellensúlyozza haragját hálaérzetével, — hogy ilyen tiszteletre méltó olvasó tábor előtt szerepeltettem.

Kezít csókolja — egyébként hódolója

GAMMA.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Egy fürdőző panasza.

A tavaszt pótló junius néha ugyancsak megembereli magát s forrón süt alá az áldást termelő nap. Megindult a fürdő szezon is, az uszodát nagyban renoválják s addig is 8 hónapi pauza után ugyancsak szivesen lubickolnak a posta egres hús vizü patakjában felnőttek és főleg a gyerekek. Illetve lubickolnának csak, mert a patak egész hosszában, a Schelker malomtól kezdődőleg, egész olympusi kép fogadja a fürdőzőket. Jó kedvű hadfiak tartanak nagy mosással kapcsolatos olympiai játékokat a vízben és annak partján. Látható itt nagyon kevés fürdőruha hallható pajkos megjegyzés egész vastag formában, folyik itt ló fürösztés, fehérnemű súlykolás s oly ténykedés, mely a patak vizét angol clo vízvezetékévé lépteti elő. Az ilyenformán jól elkészített fürdőviz aztán fűrgén szalad lefelé az útjában eső fürdőzők nem kis rémületére. Eme éppen nem hygenikus viz láttára mindenki szalad ki a vízből s nem éppen áldó imádság közepette hagyja el gyerekek, felnőtt jól indult kis üdülése színterét. Eddig mindig az volt az usus, hogy ha nagyobb tömegek fürdőztetése vált szükségessé, hogy azok inkább a patak alsó folyását választották színterül, ahol éppen olyan jól lehetett fürdeni, mint a posta egresben azzal a különbséggel, hogy ott nem zavarták meg a város közönségét üdülésében s ha fel za-

varták is a vizet különböző pajzánkodások, senkinek nem ártott. S ez az Urnak 1928-ik esztendejében is elérhető egy kis jóakarattal, egy kis megértéssel, egy terepszemle elegendő lesz bizonyára s a postaegres marnd azoké, akiket tényleg megillet, — a város közönségéé.

HIREK.

D'Orange kisasszony

elindult egy szép kora tavaszi nap Párizsból Möpé nevű sötét-pej lován; kocogott-kocogott a végtelen országutakon, sütötte nap, áztatta eső, de a szép francia kisasszony nem tágitot feltett szándékától s rotta egyforma kitarással a kilométereket ismeretlen országokon, ismeretlen emberek között, feltett célja: Bucarest felé. Nyereg-táskájában egy pár selyem kombiné, két estélyi ruha, toilette szerek, egy pár cipő, a nyeregkápán egy esőköppenyeg, ez volt a podgyásza. Vállalkozásának merészsége, nő volta, külső megjelenése, biztosították, hogy mindenütt kedves vendégként fogják fogadni, hogy mindenütt jól fogja magát érezni. Utjának négyötöd részét már megtette. F. hó 19-én városunk vendége volt. Üdén, frissen érkezett meg a lovas, fáradtan, unottan a lova. Szegény, 15 évével s ritkán látott nagyságu nyeregtörésével, bizonyára kevésbé van elragadtatva a hosszu uton látottaktól s szívesen lemondana a rá váró dicsőségtől, melyből az oroszlan rész ugyis kisasszonyának fog kijutni, pedig a szegény, időske, fáradt párée minden érdem, minden keserves veriték. Az utat visszafelé már vonaton fogják megtenni a lovas és a ló. A visszatérő D'Orange kisasszonyt a riporterek és filmesek százai fogják várni és nagy ünneplő tömeg, a szegény Möpét: szalámi gyárosok. A kisasszony bizonyára szenzációs könyvet ír majd utjáról, a melyben ugy mellékesen Möpéről is majd szó fog esni, de mindez nem fogja már őt érdekelni. Möpét csondig megörlik, pár hasonsorsu más társával együtt szalámiba préselik s mint kellemes csemegét fogják derék francia polgárok elfogyasztani, talán éppen D'Orange kisasszony érdekes könyvének olvasása közben.

—b—

— „A mi napunk“. Az évszázados, történelmi emlékü, páratlan szépségű dedácsi park július 15-én megnyitja kapuit, hogy a természet pompái közé bevonuljon egy vidám délutánra Hunyadmegye magyarsága, részint, hogy összetartozandóságát dokumentálja, részint pedig, hogy jövedelme a vármegye kulturális céljait szolgálja. A magyar párt dévai tagozata, melynek munkássága, soha nem szünetelő tevékenysége az egész ország magyarsága részére példát státuál, vette kezébe a július 15-iki kerti-ünnepély rendezését, felkérve a közreműködésre és megjelenésre a magyarság minden rétegét. S az egész magyarság ott lesz! Ez a nap Hunyadvármegye magyarságának lesz vidám, ünneplő napja. Az évszázados fák közé történelmi emlékektől gazdag királyi parkba be fog vonulni egy napra a Ma magyarsága s fel fog lobogni megint a régi híres magyar jókedv, hogy megmelengesse a magyar sziveket, hogy leolvassza a hideg deret a magyar lelkekről. A rendezőség nagy körültekintéssel igyekszik nehéz feladatának megfelelni. Elsőrangú programszámok fogják az egybegyűlteket

szórakoztatni, gazdag, hideg és meleg büffé várják a közönséget. A vármegye minden pontjából permanens autobus közlekedés teszi majd kényelmessé az összeköttetést. Jegyezze meg jól mindenki e dátumot s készüljön örvendő szívvel „a mi napunk“ vidám ünnepére.

— Szabad tudományos előadások a Kaszinóban. A Kaszinó igazgatóságának rendezésében f. hó 16-án Szöllösy János ur tartotta meg érdekes előadását a „Rádió“-ról. A tanulságos, nagy szakértelemmel felépített előadást a szép számu közönség nagy érdeklődéssel fogadta. A következő előadás július 1-én vasárnap d. u. lesz megtartva, mikor Faragó Endre ur fogja vetített képekkel kísért előadását megtartani.

— Gyógyszerész közgyűlés Szászvároson. A hunyadmegyei gyógyszerészek f. hó 17-én tartották meg városunkban szokásos évi közgyűlésüket a Kaszinó nagytermében. Ezzel kapcsolatosan a Gyógyszerészek Országos szervezetének 50 tagja Pamfil egyetemi tanár s a bukaresti generálinspektor vezetésével Faragó Endre ur gyógynövénytelepét is megtekintette. Az ugyanakkor rendezett gyógynövénykiállításon, Faragó Endre ur saját természetű gyógynövényeit kikészített, szárított állapotban is bemutatta s a vendégek nagy elragadtatással szemlélték eme uttörő munkának kiváló eredményét s az elhangzott beszédek egytől egyig a legnagyobb dicséréssel és elismeréssel emelték ki Faranó Endre érdemeit. Fokozza az általános elismerést az a körülmény, hogy valamennyi dicsérő kritika az erre leghivatottabbak részéről hangzott el, kik valamennyien Románia tudományos életének országos hírű reprezentánsai.

— Mi a különbség az erdélyi és a regáti hadirokkantak között? A hadirokkantak nyugdíjügye is beszédes bizonyítéka annak, hogy Erdély bajait más mértékkel méri a kormány, mint a regátiét. Egy száz százalékos, három gyermekes rokkant közkatona alapnyugdíja a regátban havi 100 leu, ehhez kap 568 leu drágasági pótlékot. Összesen havi járandósága tehát 668 leu. Erdélyben egy rokkant közkatona kap 100 leu alapnyugdíjat és 97 leu, azaz kilencvenhét leu drágasági pótlékot.

— Betöréses lopás. E hó 14-én éjjel a Dobroiu Vaszil-féle cipőgyárba rablók hatoltak be az udvarra nyíló ablakon át és 65 ezer leut elraboltak. A tulajdonos történetesen éppen éjjel 12 órakor az üzlethez sietett, hogy a kirakat spalletáit lezárolja s akkor gyanus mozgást észlelt a belső szobákban. Felköltve az udvaron lakó egyik alkalmazottját a rablók után vetette magát, de azok nagy ügyességgel elmenekültek a Sétátér felé. A rendőrség nyomban bevezette a nyomozást s a tettesek közül az egyiket: Sós József algyógyi rovott multu fiatalember személyében, sikerült is a tövisi állomáson elcsipni. Csak 3 ezer leu készpénzt találtak nála, mert a lopott pénzen arany ékszereket vásárolt Tövisen. Az elfogott fiatalember bevallotta, hogy ő és egy Molnár nevezetű petrozsenyi társa követték el a nagy stílű betörést és rablást. Sóst a nagyenyedi rendőrség Szászvárosra kísértette erős fedezet alatt s a másik rabló kézrekerítésére is megtették az intézkedéseket.

Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy esedékessé vált előfizetési díjaikat a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére postafordultával beküldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel: a KIADÓHIVATAL.

— Vakmerő rablás Bencencen. Fogarasi Erzsébet földbirtokosnő kocsis legénye Kádár Mózes felhasználva urnője távollétét, behatolt a bezárt lakásba s felfeszítve a szekrényeket azokból a nagyértékű antik családi ékszereket összeszedve, megszökött. Az ellopott ékszerek közül különösen egy briliánsokkal kirakott collier képviselt nagy értéket. Az ellopott ékszerek összértéke cca 350.000 leu. A rendőrség és csendőrség széleskörű nyomozást vezetett be.

— Közgazdasági értesítés. Buza. Kevés kerül a piacra s ami felkerül borzasztó magos áron kel el. Ez mind annak az eredménye, hogy a rettenetes pénztelenség folytán kereskedőink convenabilis helyekről árut importálni nem tudnak. Fizettek vékánként 245—250-et, mm.-ként 1020—1050-et Tengeri. Tul bőven került a piacra, ára volt 185—190 leu nagyvékánként. Krumpli. 50 leu litervékánként.

— Halálos kimenetelű verekedés. Június 14-én Vajdahunyadon egy Kovács Lázár Totu nevű cigány verekedés közben megölte az odavaló gypmestert. Az elmenekült cigányt Szászváros területén David Danila rendőrellenőr fogta el, ki a gyilkost átadta a rendőrségnek.

Küzdelem a létért — a Darwinizmus és a májashurka.

Egyik kolozsvári tudós professzor barátom nagyon szereti a májashurkát majoránával. A rizkásával, vagy apró mazsolaszőlővel bélelt májashurkát még én is megeszem, de már a majoránást — brrr!

Tudós barátomnak örömet szerzendő, az idén kertemben majoránát vetettem, szépen sorjába. Mi sem természetesebb, minthogy már másnap kimentem megnézni, nem kelt-e ki a majoránna? Ötödnapra már némi zöld sávokat észleltem, aminek fölötté megörvendeztem. Az öröm korai volt. Mire észrevettem, hogy a növény nem majoránna, hanem laboda, hasznavehetetlen burján, amely ugy ellepte az ágyásokat, hogy a helybeli burján-növesztő patyikus barátomnak ugyancsak öröme telhetett volna benne, — már késő volt. Neki fogtam nagy ambícióval gyomlálni, de az eredmény elmaradt, mert bizony a gyomlált ágyásban egy-két szál heptikás majoránán kívül megint csak a laboda zöldült ki. Ma már olyan hatalmas laboda kulturám van, mint keveseknek e környéken. Mélyen elszomorított ez a fiaskó. Most már szegény professzor barátom majoránna nélkül lesz kénytelen a májast megenni, ha ugyan nagy fizetéséből telik majd egy malackára.

Egy felfordított szemetes lánán ülve szemlélttem munkám eredménytelenségét. Különös, mennyire befolyásolja egy ülőhely az ember gondolkodás módját! Mindenki tudja, mily gondolatok kinozzák, ha például az államasutak harmadik osztályának fapadján kénytelen innen csak Dévára is utazni. Eddig elkövetett és ezentul elkövetendő bünei mind eszébe jutnak az utazónak, azonkívül pedig kacskaringós — fohász reptől el ajkáról bizonyos címre. Nem különbek, csak lágyabbak az I. és II. osztály ujonnan reparált ülőkéi. Itt a jóakarattal elvetették a sulykot. Ezek a fotelek ugyanis méternyi szélesek, rajut csak a keresztcsontján és a nyakcsigolyán ülhet az ember, a gerinc többi része a levegőben lóg lágy ütemben ringatózva. Ilyenkor az jut eszébe az embernek, hogy az illető tapacirerművészt arra kellene itélni, libegjen ő egy évig fakir módra két nyárson a levegőben

ugy, hogy egyik nyárs a keresztcsontjába, a másik a csigolyájába volna szurva. Akkor bizonyára helyesen készítené el a diványokat is. Ha laboda-kertemet — zsölyébe mélyedve, memfisz vagy vadonutuj aranyszopókás konstantinápolyi szivarka kék füstjén keresztül szemlélem vala, mind márésal-niél rózsának láttam volna, de mert csak vizes regálé huzta ki majdnem a tüdőmet és mert vizes szemetes láda tetején ülve merengtem el a látóttakon, reám jött rossz szokásom és összehasonlítottam a labodát, a majoránát a „civilizált” emberi társadalommal.

A növényi, állati és embervilágban a hatalmasabb elnyomja a gyengébbet. Így mondja Darwin a híres biológus. A róka megeszi a fűrjeket, a farkas a rókát, a hiéna a farkast, a tigris a hiénát stb. A majorána lasabban nő, kényesebb mint a laboda. Ezalatt a laboda ugy elszaporodik, oly gyorsan nő, hogy elveszi az éltető napvilágot, a meleget a táplálékot a gyengébbtől. Az elpusztul, emez pedig noha csak gaz, hatalmasan, vigan virít. Így van az emberek társadalmában is. A francia üti a németet, a német a lengyeleket, a lengyelek az ukránokat, az olasz a szerbeket, a szerbek a magyart, a magyar pedig saját magát, mert hát Ó is kell üssön valakin egyet. Mindnyájukat porázon vezeti az angol és az egész világ akarva, nem akarva, hason csuszik az amerikai előtt. Nem szövögetem tovább, mert a végén ki fog sülni, hogy az egész emberiség, annak minden tagja egymás ellen dolgozik, egymást pusztítja, a templomba járás, az ott való ájtatoskodás mind svindli képmutatás, mert ahogy kilépek a templom ajton, már azon jár az eszem, kit hogy üssek főbe, hogy hápolhassak. Igen a mai kor a „hápkor”, vagy „korszak” az mindegy. Kor is mert betegség. korszak is, mert időket is jelent.

Turáni tudós nyelvész barátunk bizonyára mély redőkbe vonja emeletes homlokát és fájdmalmában felszisszen, hát ez már megint micsoda magyar szó, háp? Háp nem fordul elő semmi szótárban, a világon oly akadémia nincs, amely magáévá tette volna. Megmagyarázom, Háp a fő hápolni az ige. Minden létező élőnyelven egyformán háp. A „h” betűt azonban nem úgy kell kilehelni mint a a h betűt a hegnél, hó, hő, heje-huja, hanem befelé lehelni, mellre huzni így, háp. Az osztrigát sem lehet sem enni, sem szűr-csölni, sem inni csak hápolni (az egész szót befelé szívott levegővel kell mondani), háp ihn weg németül. Egy orvos ismerősöm rendkívül jellegzetesen fejezi ki a porok ostyában való szedését román nyelven, így írja: „de tri ori la zi câte un hapur”, tényleg az orvosságot ostyában nem is lehet máskép bevenni, mint hápolni. Általában különben hápolni azt jelenti, hogy illegálisan szerezni bármit, de szerezni, bárkitől de szerezni, leginkább pénzt, vagy bármily javakat. A kis ember hápol a még kisebbtől, a nagy ember a kicsitől és mentől hatalmasabb, annál többet, a még hatalmasabb pedig egész nap nem is tud egyebet mint háp, háp, háp.

Hát nem tud az a spárga amivel a föld a naphoz van kötve, elszakadni, hogy lódnánk földestől, társadalmastól a nagy semmibe, hogy legyen vége már ennek a hápolásnak?

A vér az agyamba tódult, én is levegő után kapkodtam, háp, háp, — kénytelen voltam felugrani, mert ott hejben üt meg a guta, de hogy, hogy nem, a szemetes ládából, melyen ültem, egy rongyos rozsdás szög állott ki és amint felugrottam beleakadt a nadrágomba és végig hasította azt le egészen a

térd hajlásig. Más civilizált lény dühbe gurulva nagyokat káromkodott volna, én kajánul mosolyogva mentem nyugodtan haza rongyos nadrágban. Embertársaim titokban nevetve fordultak meg utánam. Én azonban mosolyogva gondoltam magamba, ne vess csak ne vess te hápoló kicsi, nagy, mégnagyobb ember, majd a te nadrágodat is egy olyan rongyos kicsiny szeg fogja felhasítani nem-sokára, de bőröstől!

ALPHA.

Cenzurat de pretorul Dămian.

Vendéglő áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy

VENDÉGLŐMET

a Str. A. Iancu (Sétater-utcai) helyiségből, a Str. Eminescu (Szel-utcai) Brotschi-féle házba (az adóhivatal mellé) helyeztem át, hol ugy a fedett terrazon, mint az új nagyteremben izletes ételekkel valamint elsőrangú italokkal állok nb. vendégeim rendelkezésére.

Tisztelettel:

LUPÁN J.

131 3-3

— **Fürdőrend.** A helybeli kádfürdő ezen-tul hetenként csak szombaton egész nap és vasárnap délelőt lesz nyitva.

Eladó egy 10 HP. benzin-motor.
Cim a könyvnyomdában. 135 1-

Megvételre kerestetik teljesen jókarban levő, tiszta, féregmentes ebédlő-kredenc, asztal, szék. Cim a könyvnyomdában.

Üzletáthelyezés!

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy **férfi és női**

divatáru - üzletemet

f. hó 10-től a Strada Regală (Vásár-utca) 1. sz. alól a Str. Regală 12. sz. alatti saját házamba helyeztem át. A teljesen felfrissített és a legkényesebb igényeket is kielégítő áruraktáromat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

KARL ZOBEL.

133 2-3

Fontos! Uj!

Mészárszék!

Alólirott a szászvárosi és környékbeli n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy az Ardeleana-piaci üzletem fenntartása mellett f. év junius hó 16-ikától kezdődőleg egy uj

fiók-mészárszéket és hentes-üzletet

nyitottam Ferdinánd király-utca 4. sz. alatt, a „Central” szálloda mellett.

Itt a t. közönségnek rendelkezésére állok a legfinomabb, mindig friss és kiváló minőségű mindennemű husfélékkel, valamint nagyválasztéku, feltétlenül tiszta és izletes hentesáruval.

Tisztelettel kérem a n. é. szászvárosi és környékbeli közönséget, hogy saját érdekükben minél számosabban bizalommal látogassanak meg, mivel, — mint a multban is, — a legtökéletesebben, teljes megelégedésre lesznek kiszolgálva.

Teljes tisztelettel:

Opincar Miklós, mészáros és hentes.

136 1-3

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!